

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Hentz Lajos helytörténész, etnográfus, Köröstarcsán született 1914. szeptember 4-én. Az általános iskola első négy osztályát szülőfalujában végezte, majd édesapja halála után édesanyjával és Teréz nővérével 1924-ben átköltöztek Mezőberénybe, ahol további tanulmányait folytatta. Itt járt polgári iskolába. Mezőberényben a Gyomai út és a Sugár utca sarkán laktak, ebben az időben itt érték az első élmények a - népelet mindennapi képei -, először itt halhatta a helyi népdalokat is. A polgári iskola befejezése után a nagykőrösi református tanítóképzőben szerzett népiskolai tanítói oklevelet, majd 1935-ben elindult a tanítói pályán, rövid ideig Csárdaszálláson majd Hódmezővásárhelytől 24 km-re, a hatablaki tanyasi iskolában tanított. Hatvan gyermeket oktatott egyedül, akiktől közben maga is sokat tanult pl. népdalokat, népmeséket. 1939-ben egy dunántúli kis faluba, Lábatlanra került, ahol 16 évet töltött. Itt tartózkodása alatt elvégezte a budapesti Apáczai Csere János Pedagógiai Főiskolán a magyar-történelem szakot, s itt kezdett először igazán néprajzi kutatással foglalkozni.

A főiskola befejezése után 1955-ben visszaköltözött Mezőberénybe, ahol az I. Sz. Általános Iskolában helyezkedett el. 1962-től 1977-ig igazgatóhelyettes, ettől kezdve csak szaktárgyait tanította. Arra törekedett, hogy az iskolában szerzett ismereteket később is hasznosíthassák tanítványai. Bámulatossággal és lelkesedéssel gyűjtötte a népelet régi tárgyait, nyelvi emlékeit, szellemi hagyatékait, Mezőberény néprajzi értékeit. Ebben nagy segítségére volt nővére Hentz Teréz is, de sokat segítettek a gyűjtésben az iskola diákjai és tanárai is. Az általa vezetett honismereti szakkörrel is szép eredményeket ért el. Az 1970-es évektől jelentek meg néprajzi írásai és dolgozatai, különböző kiadványokban, szakmai folyóiratokban.

Megjelent művei, írásai:

- * Cselédbérek és népviseletek Mezőberényben az 1850-60-as években 1971*
- * Mezőberényi szolga-béresek öltözködése a 19. század első felében
1972*
- * Népviselet
Mezőberény, 1973*
- * Népi építkezés Mezőberényben
Mezőberény története. II. Mezőberény, 1973.*

- * *Népvisélet*
Mezőberény története. II. Mezőberény, 1973.
- * *A népművészet emlékei*
Mezőberény története II. Mezőberény, 1973.
- * *A népi téglá- és cserépvetés Mezőberényben. (Munkaszervezet és technika egy 1886-1931 között működő kisüzemben.)*
1973
- * *Die deutsche Volkstracht in Mezőberény*
Budapest: Magyar Néprajzi Társaság: Magyarországi Németek Demokratikus Szövetsége, 1975
- * *Jegyzetek a mezőberényi patikák történetéhez*
Mezőberény, 1976
- * *A szúcsmesterség Mezőberényben*
1977-1978
- * *Mezőberényi szóttések*
Békéscsaba, 1979
- * *Mezőberényi szóttések*
1979
- * *Szúcsmesterség Mezőberényben*
Békés Megyei Múzeumok közleménye Békéscsaba, 1980
- * *Mezőberényi szúcshímzések*
A Megyei Művelődési Központ segédanyaga a megyében működő díszítőművészeti szakkörök számára 1980
- * *A mezőberényi szlovák női ködmönök*
1980
- * *Házasság és lakodalom Mezőberényben*
1981
- * *Mezőberényi szórhímzések*
Etnográfia 1983/1.

- * *A békési viselet*
Békés, 1983
- * *Cerveney tulipán: Mezőberényi szlovák népdalok*
Békéscsaba, 1984
- * *Egy mezőberényi szűcsmester feljegyzései és rajzai 1833-1834.*
A Békés megyei múzeumi kutatások eredményeiből 1988
- * *Mesélek az életemről*
Tanítók, II. Honismereti tábor gyűjtése 1988.
- * *Rongypokrócszövés a mezőberényi szlovákoknál*
1989

A '80-as évek derekán felvetődött a múzeumalapítás gondolata is. Hentz Lajos vezetésével és sok lelkes közreműködő segítségével létrehoztak egy városi gyűjteményt. 1985-ben elveszítette testvérét, akinek halála nagyon megviselte, hiszen elválaszthatatlanok voltak egymástól. Hamarosan követte ő is szeretett nővérét, Békéscsabán halt meg 1990. július 13-án. Testvérével közös sírja a köztemetőben található, rajta rövid felirat: „Testvérek”.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Hentz Lajos tanár, helytörténész, néprajzkutató volt. Végtelenül szerény ember nagy szorgalommal és Mezőberény iránti tisztelettel és szeretettel. Sokat köszönhet neki a város. Halála után, Mezőberényre hagyott magángyűjteménye és a vezetésével szervezett városi gyűjtemény alapozta meg az Orlai Petrics Soma Múzeum (az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ Muzeális Gyűjteménye jogelődjének) létrejöttét.

Munkásságát, tevékenységét a muzeológus szakma és a város is elismerte. Kitüntetései:

1985. Szocialista Kultúráért

Sebestyén Gyula emlékérem

1990 „PRO URBE” kitüntetés Mezőberényért.

Kiváló Társadalmi Munkáért, Kiváló Társadalmi Munkáért

Emlékplakett